

Phẩm 24: HỌC THỜI

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

–Tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát là gì mà các Đại Bồ-tát phải học nên được gọi là học bình đẳng?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát mà các Đại Bồ-tát phải học nên gọi là học bình đẳng. Do học bình đẳng nên mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Lại nữa này Thiện Hiện, tánh không của sắc uẩn cho đến thức uẩn là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của nhãn xứ cho đến ý xứ là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của sắc xứ cho đến pháp xứ là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của nhãn giới cho đến ý giới là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của sắc giới cho đến pháp giới là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của nhãn thức giới cho đến ý thức giới là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của nhãn xúc cho đến ý xúc là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của địa giới cho đến thức giới là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của nhân duyên cho đến tăng thượng duyên là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của vô minh cho đến lão tử là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của Bồ thí ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa là tánh bình đẳng của các Đại Bồ-tát. Tánh không của pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của bốn Niệm trụ cho đến tám chi Thánh đạo là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của tám Giải thoát cho đến mười Biến xứ là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của bậc Tịnh quán cho đến bậc Như Lai là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của bậc Cực hỷ cho đến bậc Pháp vân là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của năm loại mắt, sáu phép thần thông là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát. Tánh không của tất cả hạnh của Đại Bồ-tát; quả vị Giác ngộ cao tột của Phật là tánh bình đẳng của Đại Bồ-tát.

Các Đại Bồ-tát học những pháp đó gọi là học bình đẳng. Nhờ học bình đẳng nên mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu Đại Bồ-tát vì sự tận của sắc mà học cho đến vì sự tận của

quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật tận mà học thì có phải là học trí Nhất thiết trí phải chăng? Nếu Đại Bồ-tát vì sự ly của sắc mà học cho đến vì sự ly của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật mà học thì có phải là học trí Nhất thiết trí chăng? Nếu Đại Bồ-tát vì sự diệt của sắc mà học cho đến vì sự diệt của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật mà học thì có phải là học trí Nhất thiết trí chăng? Nếu Đại Bồ-tát vì sự không sinh của sắc mà học cho đến vì sự không sinh của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật mà học, là học trí Nhất thiết trí chăng?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Theo lời ông hỏi, nếu Đại Bồ-tát vì sự tận, ly, diệt, không sinh của sắc cho đến quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật mà học là học trí Nhất thiết trí, phải không?

Thiện Hiện, ông nghĩ thế nào? Chân như của sắc cho đến chân như của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật có tận, ly, diệt, đoạn chăng?

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, không! Bạch Thiện Thệ, không!

Phật dạy Thiện Hiện:

–Nếu các Đại Bồ-tát đối với các chân như có thể học như thế thì đó là học trí Nhất thiết trí.

Thiện Hiện nên biết, chân như vô tận, không lìa, không diệt, không đoạn, không thể tác chứng. Nếu Đại Bồ-tát đối với các chân như có thể học như thế thì đó gọi là học trí Nhất thiết trí.

Lại nữa này Thiện Hiện, khi Đại Bồ-tát học như vậy, là học Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa, là học pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh; là học chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn; là học Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo; là học bốn Niệm trụ cho đến tám chi Thánh đạo; là học bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; là học pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện; là học tám Giải thoát cho đến mười Biến xứ; là học bậc Tịnh quán cho đến bậc Như Lai; là học bậc Cực hỷ cho đến bậc Pháp vân; là học tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa; là học năm loại mắt, sáu phép thần thông; là học mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; là đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả; là học ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp; là học pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả; là học trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; là học hạnh của Đại Bồ-tát; là học quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát có thể học Bồ thí ba-la-mật-đa cho đến quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật như thế thì tức là học trí Nhất thiết trí.

Lại nữa Thiện Hiện, khi Đại Bồ-tát học như vậy là đạt đến tất cả cái học giải thoát tột cùng. Khi Đại Bồ-tát học như vậy thì tất cả Thiên ma và các ngoại đạo không thể thắng được. Khi Đại Bồ-tát học như vậy thì mau đạt đến địa Bồ-tát không thoái chuyển. Khi Đại Bồ-tát học như vậy là làm theo việc làm của tổ phụ Như Lai. Khi Đại Bồ-tát học như vậy thì có thể giữ gìn chánh pháp không đảo lộn, chuyển biến có khả năng làm lìa ám chướng của pháp nên thực hiện. Khi Đại Bồ-tát học như vậy thì có thể thành thực tất cả hữu tình một cách mỹ mãn, có thể trang nghiêm thanh tịnh cõi Phật của mình một cách hoàn hảo. Khi Đại Bồ-tát học như vậy gọi là học hoàn hảo về đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả và vô lượng, vô biên Phật pháp khác. Khi Đại Bồ-tát học như vậy là học pháp luân vô thượng ba chuyển, mười hai hành tướng, là học sự ở yên trong trăm ngàn ức triệu chúng, đối với cảnh giới Vô dư y Bát-niết-bàn đã nhận Niết-bàn. Khi

Đại Bồ-tát học như vậy là học không đoạn mất chủng tánh của Như Lai, là học chư Phật mở cửa cam lồ, là học an lập vô lượng, vô số, vô biên hữu tình trụ pháp của ba thừa, là học thị hiện cảnh giới chân vô vi cứu cánh, tịch diệt, của tất cả hữu tình, là vì tu học tất cả trí Nhất thiết trí. Cái học như vậy thì hữu tình thấp kém không thể nào học được.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát muốn cứu giúp nỗi khổ lớn sinh tử của tất cả hữu tình nên học như vậy.

Lại nữa này Thiện Hiện, khi Đại Bồ-tát học như vậy, quyết định không đọa vào cảnh giới địa ngục, bàng sinh, ngạ quỷ, quyết định không sinh vào biên địa, mọi rợ, quyết định không sinh vào nhà hạ tiện, nhà tà kiến và những nhà bần cùng hạ liệt chẳng có luật nghi, không bị mù, điếc, câm, ngọng, què, các căn tàn tật, lưng gù, điên, ung thư, ung nhọt, ghẻ lở, bệnh trĩ, bệnh hủi, không cao, không thấp, không đen nám và không có những bệnh nhọt ghê gớm.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát học như vậy, đời đời thường được quyền thuộc đông đảo, dung mạo đẹp đẽ, nói năng hòa nhã, oai phong, tuấn tú, mọi người đều thương kính. Sinh ra nơi nào lìa nghiệp giết hại sinh mạng cho đến tà kiến, không bao giờ lệ thuộc vào pháp tà hư vọng, không dùng pháp tà để nuôi sống, cũng không kết bạn với bọn hữu tình phá giới, ác kiến, phỉ báng chánh pháp.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát học như vậy, thì không bao giờ sinh vào nơi tham đắm dục lạc, ít trí tuệ và cõi trời Trường thọ. Vì sao? Đại Bồ-tát ấy thành tựu thế lực của phương tiện thiện xảo. Nhờ thế lực phương tiện thiện xảo này, nên mặc dầu luôn nhập vào Tĩnh lực, Vô lượng và định Vô sắc. Nhưng không theo thế lực ấy mà thọ sinh, vì được Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa hộ trì nên thành tựu phương tiện thiện xảo như vậy. Trong các định đó, mặc dầu thường đạt được sự ra vào tự tại nhưng không theo thế lực của các định đó mà sinh vào cõi trời Trường thọ, phước bỏ sự tu hạnh Đại Bồ-tát.

Lại nữa này Thiện Hiện, khi Đại Bồ-tát học như vậy đối với tất cả pháp đều được thanh tịnh, nhờ thanh tịnh nên không rơi vào địa vị Thanh văn, Độc giác.

Khi ấy, Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu bản tánh của tất cả pháp là thanh tịnh, thì làm sao khi Đại Bồ-tát học như vậy đối với tất cả pháp lại được thanh tịnh?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói! Tự tánh của các pháp xưa nay là thanh tịnh. Đại Bồ-tát ấy ở trong bản tánh thanh tịnh của tất cả pháp mà tinh tấn siêng năng tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, dùng phương tiện thiện xảo, thông đạt như thật, tâm không trầm trệ cũng không chướng ngại, xa lìa tất cả nhiễm trước phiền não. Cho nên nói, khi Bồ-tát học như vậy, đối với tất cả pháp đều được thanh tịnh.

Lại nữa này Thiện Hiện, tuy bản tánh của tất cả pháp là thanh tịnh nhưng các phàm phu không biết, không thấy, không hiểu. Đại Bồ-tát ấy vì muốn cho người kia thấy, biết, hiểu để tu hành Bồ thí cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa nói rộng cho đến tu hành trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát học như vậy, thì đối với mười lực của Như Lai, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả và mười tám pháp Phật bất cộng... đều được viên mãn hoàn toàn thanh tịnh.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát học như vậy, thì đối với tâm hành sai khác của các hữu tình đều có thể thông, đạt đến cùng tột bờ bên kia, dùng phương tiện thiện xảo làm cho các hữu tình biết bản tánh của tất cả pháp đều thanh tịnh, để họ

chứng đắc Niết-bàn hoàn toàn thanh tịnh.

Thiện Hiện nên biết, ví như đại địa ít nơi phát sinh những của báu như vàng, bạc... nhiều chỗ phát sinh cát, đá, gạch, ngói. Các loài hữu tình cũng như vậy, phần ít có thể học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, phần nhiều học theo pháp của bậc Thanh văn, Độc giác.

Thiện Hiện nên biết, ví như loài người, phần ít tu nghiệp Chuyển luân vương, phần nhiều học hành theo nghiệp của các vua nhỏ. Các loài hữu tình cũng như vậy, phần ít tu đạo trí Nhất thiết trí, phần nhiều chịu hành theo đạo của Thanh văn, Độc giác.

Thiện Hiện nên biết, chúng Đại Bồ-tát cầu quả vị Giác ngộ cao tốt, phần ít được chứng quả vị Giác ngộ cao tốt, phần nhiều rơi vào bậc Thanh văn, Độc giác.

Thiện Hiện nên biết, những thiện nam trụ Bồ-tát thừa, nếu không xa lìa phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì nhất định có thể nhập vào quả vị không thoái chuyển. Nếu người nào xa lìa phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thì chắc chắn sẽ thoái chuyển quả vị Giác ngộ cao tốt. Cho nên chúng Đại Bồ-tát muốn đạt được vị Bồ-tát không thoái chuyển, muốn nhập vào số Bồ-tát không thoái chuyển, thì phải siêng năng tu học phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu học phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như vậy, thì không bao giờ phát khởi tâm tương ứng với xan tham, phá giới, sân giận, biếng nhác, tán loạn và ác tuệ, cũng không phát khởi tâm tương ứng với tham dục, sân giận, ngu si, kiêu mạn, cũng không phát khởi tâm tương ứng với phóng dật, mê lầm và tội lỗi khác; cũng không phát khởi tâm tương ứng với sự chấp trước sắc uẩn cho đến thức uẩn. Nói rộng cho đến cũng không phát khởi tâm tương ứng với sự chấp trước quả vị Giác ngộ cao tốt của Phật. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát ấy hành phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, không thấy có pháp nào có thể nắm bắt được. Vì chẳng thể nắm bắt được, nên không khởi tâm tương ứng với sự chấp trước các pháp như sắc...

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu học phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như vậy thì có thể bao gồm tất cả Ba-la-mật-đa, có thể tập hợp tất cả Ba-la-mật-đa, có thể dẫn dắt tất cả Ba-la-mật-đa. Vì sao? Vì trong Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã bao hàm tất cả Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện nên biết, giống như thân kiến có thể bao gồm sáu mươi hai kiến, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng vậy, bao hàm tất cả Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện nên biết, ví như người chết vì mạng căn diệt nên các căn cũng diệt theo. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng vậy, tất cả Ba-la-mật-đa đã học đều từ đó mà ra. Nếu không có Bát-nhã ba-la-mật-đa thì không có tất cả Ba-la-mật-đa.

Cho nên, này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát muốn đạt đến bờ bên kia cứu cánh của tất cả Ba-la-mật-đa, thì nên siêng năng tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát siêng năng tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì đối với các hữu tình là bậc tối cao tối thắng. Vì sao? Vì Đại Bồ-tát ấy có thể siêng năng tu học pháp Vô thượng.

Lại nữa này Thiện Hiện, ông nghĩ thế nào? Tất cả loài hữu tình trong thế giới ba lần ngàn này có nhiều chăng?

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, các loài hữu tình trong châu Thiệm-bộ còn nhiều vô số, hướng chỉ

các loài hữu tình trong thế giới ba lần ngàn, sao không nhiều.

Phật dạy Thiện Hiện:

–Đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói! Thiện Hiện nên biết, giả sử loài hữu tình trong thế giới ba lần ngàn đồng một lúc được làm người. Sau khi làm người, đồng một lúc phát tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tột tu các hạnh của Đại Bồ-tát. Sau khi tu hành viên mãn, đồng một lúc đều đắc quả vị Giác ngộ cao tột. Có Đại Bồ-tát trọn đời dùng các vật ưa thích thượng hạng để cúng dường, cung kính, tôn trọng, khen ngợi chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác này. Ông nghĩ thế nào? Nhờ nhân duyên này, Đại Bồ-tát ấy được công đức có nhiều không?

Thiện Hiện thưa:

–Bạch Thế Tôn, rất nhiều! Bạch Thiện Thệ, rất nhiều!

Phật dạy Thiện Hiện:

–Nếu thiện nam trụ Bồ-tát thừa có thể đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này, luôn ưa thích lắng nghe, thọ trì, đọc tụng, hoàn toàn thông suốt, suy nghĩ đúng lý, y theo giáo pháp tu hành, biên chép lưu truyền, thì vị này được công đức nhiều hơn người trước vô lượng, vô số. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đầy đủ nghĩa lớn có thể khiến cho Đại Bồ-tát mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Cho nên, này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát muốn đứng đầu tất cả hữu tình, muốn làm lợi ích cho tất cả hữu tình, làm người cứu hộ cho người không ai cứu hộ, làm chỗ nương tựa cho người không chỗ nương tựa, làm chỗ quay về cho người không chỗ quay về, làm mắt sáng cho người mắt không sáng, làm ánh sáng cho chỗ không có ánh sáng, chỉ đường chính cho người lạc đường, người chưa đạt Niết-bàn thì khiến họ đắc Niết-bàn, thì nên học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như vậy.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát muốn đắc quả vị Giác ngộ cao tột, muốn đến cảnh giới của Phật đã đến, muốn tự tại du hóa nơi Phật đã tự tại du hóa, muốn rống lên tiếng Đại sư tử của Như Lai, muốn đánh trống pháp Vô thượng của chư Phật, muốn gióng chuông pháp Vô thượng của chư Phật, muốn thổi pháp loa Vô thượng của chư Phật, muốn lên pháp tòa Vô thượng của chư Phật, muốn diễn nghĩa pháp Vô thượng của chư Phật, muốn chặt đứt lưới nghi của các hữu tình, muốn nhập cảnh giới pháp cam lồ của chư Phật, muốn thọ pháp lạc vi diệu của chư Phật, muốn chứng công đức viên mãn thanh tịnh của chư Phật, thì nên học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Lại nữa Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như vậy thì không có tất cả căn lành công đức nào mà không đạt được. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là chỗ nương tựa của tất cả căn lành công đức.

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, các Đại Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như vậy, há có thể đắc công đức thiện căn của Thanh văn, Độc giác?

Phật dạy Thiện Hiện:

–Căn lành công đức của Thanh văn, Độc giác, chúng Đại Bồ-tát này cũng có thể đắc, nhưng không trụ, không chấp trước vào nó. Dùng thắng trí quán sát đúng đắn rồi thì vượt hơn vị Thanh văn, Độc giác, hưởng nhập Chánh tánh ly sinh của Bồ-tát. Chúng Đại Bồ-tát này không có bất cứ căn lành công đức nào mà không đắc.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát học như vậy là gần gũi với trí Nhất thiết trí, mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Lại nữa này Thiện Hiện, khi Đại Bồ-tát học như vậy thì là ruộng phước chân thật

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

cho tất cả Trời, Người, A-tố-lạc... trong thế gian, vượt trên ruộng phước của Sa-môn, Phạm chí, Thanh văn, Độc giác trong thế gian, mau chứng đắc trí Nhất thiết trí.

Lại nữa này Thiện Hiện, khi Đại Bồ-tát học như vậy, thì sinh ra nơi nào cũng không bỏ Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, không lìa Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, luôn luôn tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát có thể học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế thì nên biết, vị ấy đối với trí Nhất thiết trí đã đắc không thoái chuyển, đối với tất cả pháp đều giác tri đúng đắn, xa lìa vị Thanh văn, Độc giác, gần gũi quả vị Giác ngộ cao tột.

Lại nữa Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nghĩ như vậy: “Đây là Bát-nhã ba-la-mật-đa, đây là thời gian tu hành, đây là nơi chốn tu hành, ta có thể tu Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này, ta nhờ Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa ấy mà xả bỏ pháp nên xả bỏ”; thì nhất định sẽ chứng đắc trí Nhất thiết trí. Đại Bồ-tát ấy chẳng hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không thể hiểu rõ ràng. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không nghĩ: “Ta là Bát-nhã ba-la-mật-đa, đây là thời gian tu, đây là nơi chốn tu, đây là người tu, đây là pháp Bát-nhã ba-la-mật-đa xa lìa, đây là pháp mà Bát-nhã ba-la-mật-đa chiếu rõ, đây là quả vị Giác ngộ cao tột mà Bát-nhã ba-la-mật-đa chứng. Biết như vậy là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Lại nữa này Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nghĩ như vậy: “Đây chẳng phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa, đây chẳng phải thời gian tu hành, đây chẳng phải nơi chốn tu hành, đây chẳng phải người tu hành, chẳng phải do Bát-nhã ba-la-mật-đa xa lìa tất cả pháp cần xả bỏ, chẳng phải do Bát-nhã ba-la-mật-đa nhất định có thể chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột đã cầu. Vì sao? Vì tất cả pháp đều trụ chân như, pháp giới, pháp tánh, nói rộng cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn. Trong đây, tất cả đều không khác nhau.

Thiện Hiện nên biết, khi Đại Bồ-tát học như vậy là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, mau chứng đắc trí Nhất thiết trí.

